

International Energy and Environment Conference

Sepetná Resort, Ostravice, Czech Republic

September 7-9

2026

From Beginning to the End. The Fate of a Power Plant

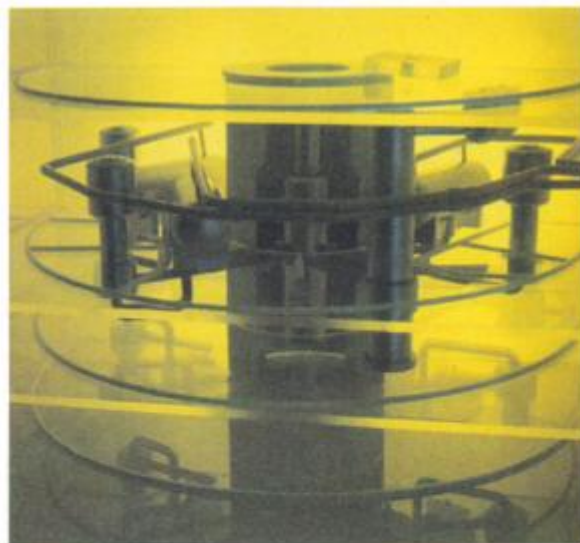
Začátek a konec (?), aneb osud jedné elektrárny

Radomír Štěrbá

Karel Šponar

Situace

Informace z roku 1988

**Jaderná
elektrárna
Blahutovice**

ČESKÉ ENERGETICKÉ ZÁVODY

Severomoravský kraj zaujímá ve spotřebě elektrické energie prvé místo mezi ostatními kraji v ČSSR. V roce 1987 dosáhlo špičkové zatížení oblasti 1683 MW a roční spotřeba elektrické energie činila 11 043 GWh. Území Severomoravského kraje je od roku 1960 trvale deficitní ve spotřebě elektrické energie a převážná část dodávky energie se získává z celostátní elektroenergetické soustavy 400 kV. Jestliže v roce 1987 bylo špičkové zatížení kraje kryto z místních zdrojů výkonem 750 MW, pak do roku 2000 poklesne jejich elektrický výkon na hodnotu 480 MW, přičemž špičkové zatížení vzroste na 2 300 MW.

Zdroj: Publikace Jaderná elektrárna Blahutovice, 1988, České energetické závody

Stavba

Začalo to rokem 1970

LOKALITA DĚTMAROVICE pro výstavbu elektrárny byla určena začátkem r. 1970. Staveniště bylo vybráno na pozemcích s méně hodnotnou půdou, v bažinatém terénu s vysokou hladinou spodní agresivní vody. Na poměrně málo vyhovujících pozemcích bylo uloženo vybudovat technicky velmi náročnou stavbu závodu se složitým a citlivým zařízením čtyř 200 MW bloků.

Zdroj: Kronika výstavby Elektrárny Dětmarovice

Slavnostní zahájení stavby 1971

Slavnostního zahájení výstavby v Dětmarovicích dne 16. února 1971 se účastnil federální ministr paliv a energetiky prof. ing. Jar. Matušek, CSc. a další významní hosté.

Stavba

1972 První výkop

Zdroj: Kronika výstavby Elektrárny Dětmarovice

Stavba

Co to tam vlastně bude ... Komín 300 m

- Tepelná elektrárna o výkonu 800 MW
- Palivem bude směs černého prachu a propláستku o prům. výhřevnosti 5 250 kcal/kg
- Kotle budou průtlačné granulační VŽKG o výkonu 650 t/h páry, celkem 4 výrobní bloky
- Spotřeba paliva 100 t/hod na jeden kotel
- Záchyt popílku v elektrostatických odlučovačích tuzemské výroby podle zahraniční licence s účinností **téměř 100 procent**
- Celková produkce popílku pro výrobu stavebního materiálu bude až 450 tisíc t/rok

Zdroj: Volně „opsáno“ z dobového tisku, Kronika výstavby Elektrárny Dětmarovice

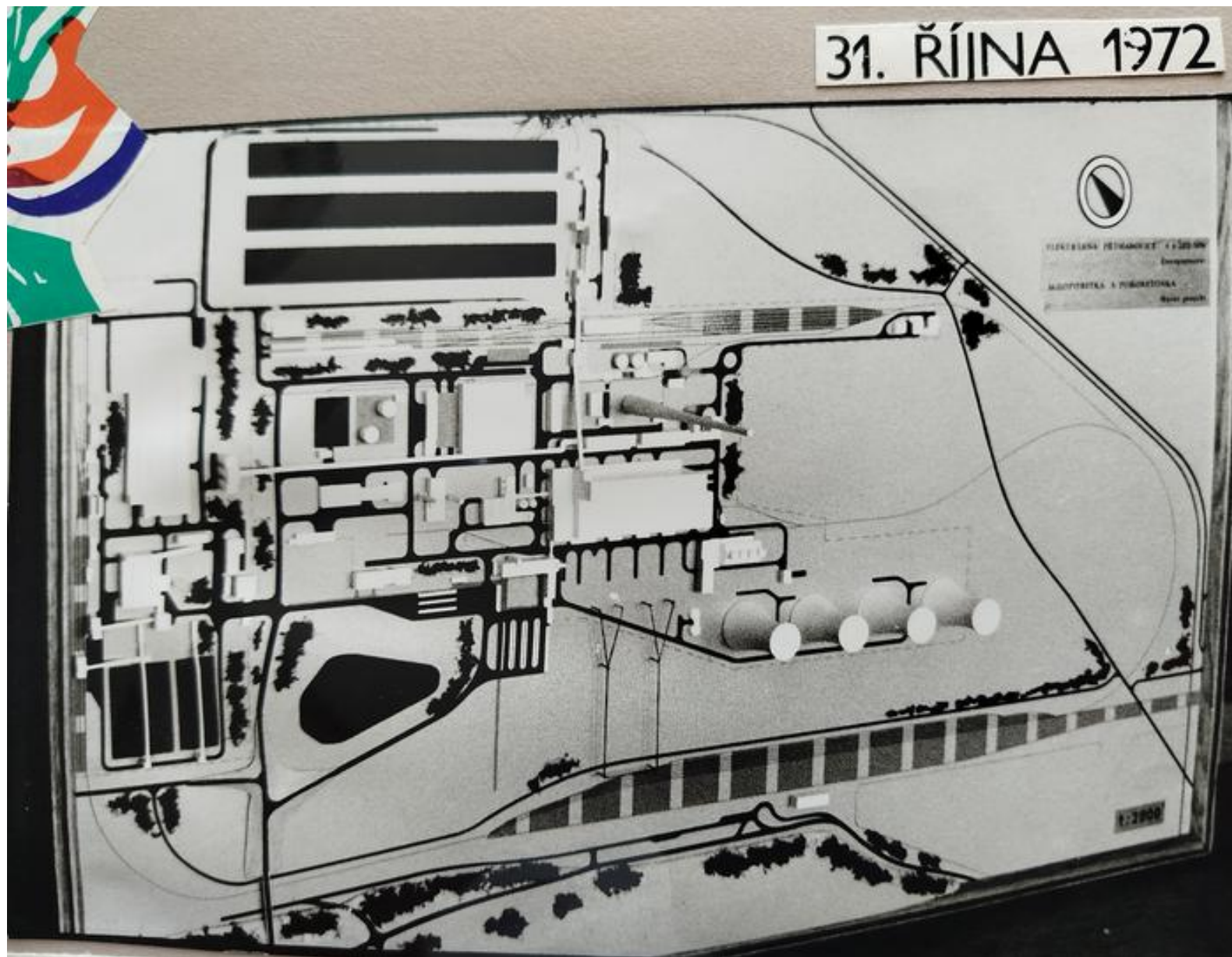
Tepelná elektrárna v Dětmarovicích o výkonu 800 MW s doprovodnými stavbami představuje nejrozsáhlejší investici energetiky v ČSSR v současné době. Její výkon znamená podstatné posílení energetické základny severní Moravy.

Elektrárna bude spalovat směs černého prachu a propláستku o prům. výhřevnosti 5250 kcal/kg a toto palivo bude dováženo z čtyř karvinských dolů - Dukla, Gottwald, Zápotocký, ČSM a jednoho ostravského dolu Víťezný únor.

Palivo se bude spalovat v průtlačných granulačních kotlích VŽKG o výkonu 650 t/h páry. Kotle jsou 52 m vysoké a spálí se v jednom z nich 100 t/hod. Popílek se zachytí v elektrostatických odlučovačích tuzemské výroby podle zahraniční licence s účinností téměř 100 procent a bude na místě zpracováván na umělé kamenivo. Celková produkce popílku pro výrobu stavebního materiálu bude až 450 tisíc t/rok. Malá

Stavba

Co to tam
vlastně
bude ...

Zdroj: Kronika výstavby Elektrárny Dětmarovice

Stavba

LIDÉ ŘEŠÍ PROBLÉMY

Největší stavba Severomoravského kraje prožívá prudký rozmach pracovní iniciativy. Vznikají ovšem potíže a problémy, lidé je však budou obětavě řešit a překonávat.

VI. OBLÚK

V Dětmarovicích byly již loni provedeny stavební práce za více než 71 miliónů korun, za první pololetí letošního roku za 100 miliónů korun, byly dokončeny základy pro 267 m vysoký komín, je prováděna betonáž spodní stavby hlavního výrobního bloku. Do konce roku se má ještě prostavět 160 miliónů korun. Hlavně na výrobním bloku, aby mohla být v termínu zahájena montáž estakády.

Pracovníci Teplotechny provádějí přípravy ke stavbě komínu. K dalším úkolům patří výkopy a betonáž základů chladírenských věží, výstavba objektů chemické úpravy vody. — Urychleně pokračuje výstavba sociálního zařízení pro pracující a administrativní budovy. Ještě letos bude dokončena kotelna pro vytápění celého staveniště a některé další objekty.

Úkoly jsou plněny podle harmonogramu a na stavbě se zaměřují na věcné plnění plánu na nejdůležitějších objektech. V Dětmarovicích nyní pracuje 1100 lidí, do konce roku se tento stav zvýší na 1800 pracovníků, ve špičkovém období — v letech 1973 - 1974 — bude na stavbě přes 3000 lidí. Podle plánu výstavby budou v roce 1975 uvedeny do provozu dva bloky. Dětmarovická elektrárna bude mít po svém dokončení kapacitu 800 megawattů a na tuto energii už dnes netrpělivě čeká průmysl našeho kraje.

Zdroj: Kronika výstavby Elektrárny Dětmarovice

Stavba

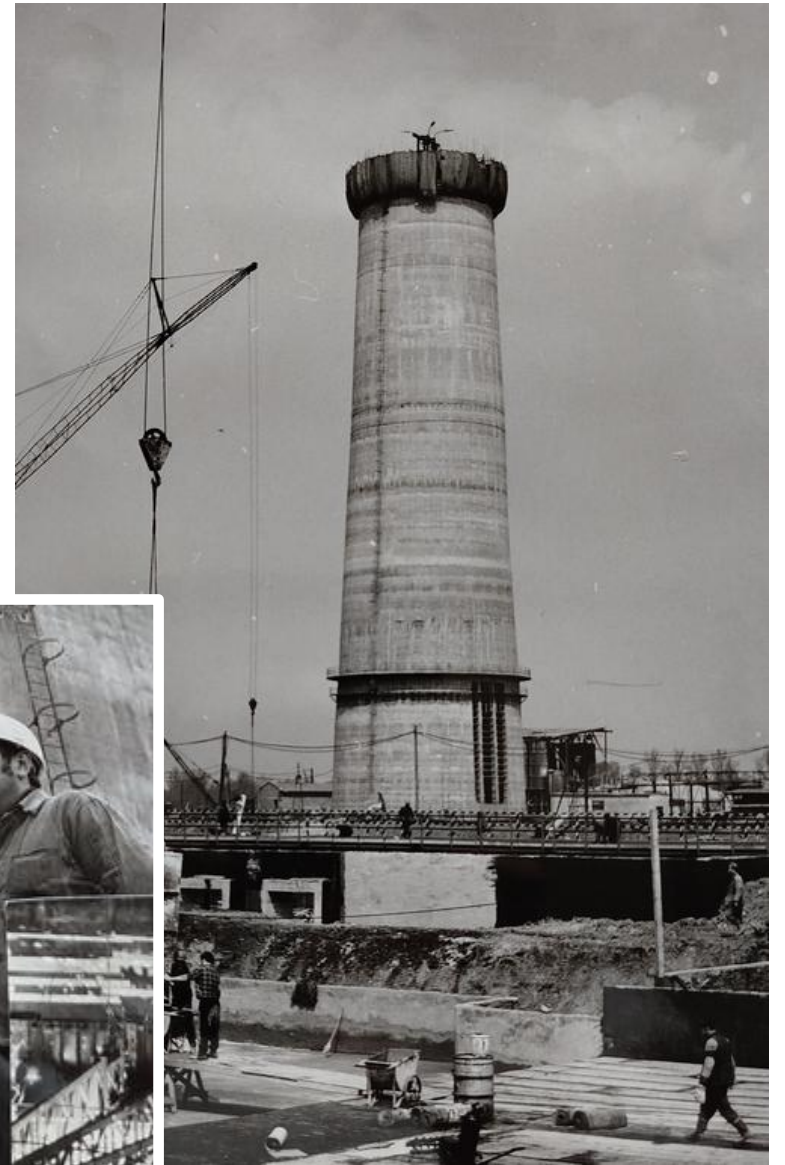
1972 Povodeň

Voda nezadržitelně stoupala. O půlnoci z 21. na 22. srpna 1972 nastal stav přímého ohrožení. Hladina dosáhla kritické úrovně, voda přetekla přes protipovodňové hráze a začala vnikat na stavenišť. Budovatelé elektrárny zahájili velký boj s rozlíceným vodním živlem.

Zdroj: Kronika výstavby Elektrárny Dětmarovice

Stavba

Zdroj: Kronika výstavby Elektrárny Dětmarovice

1975 – 1976 Zahájení provozu

Uvádění jednotlivých bloků do zkušebního provozu:

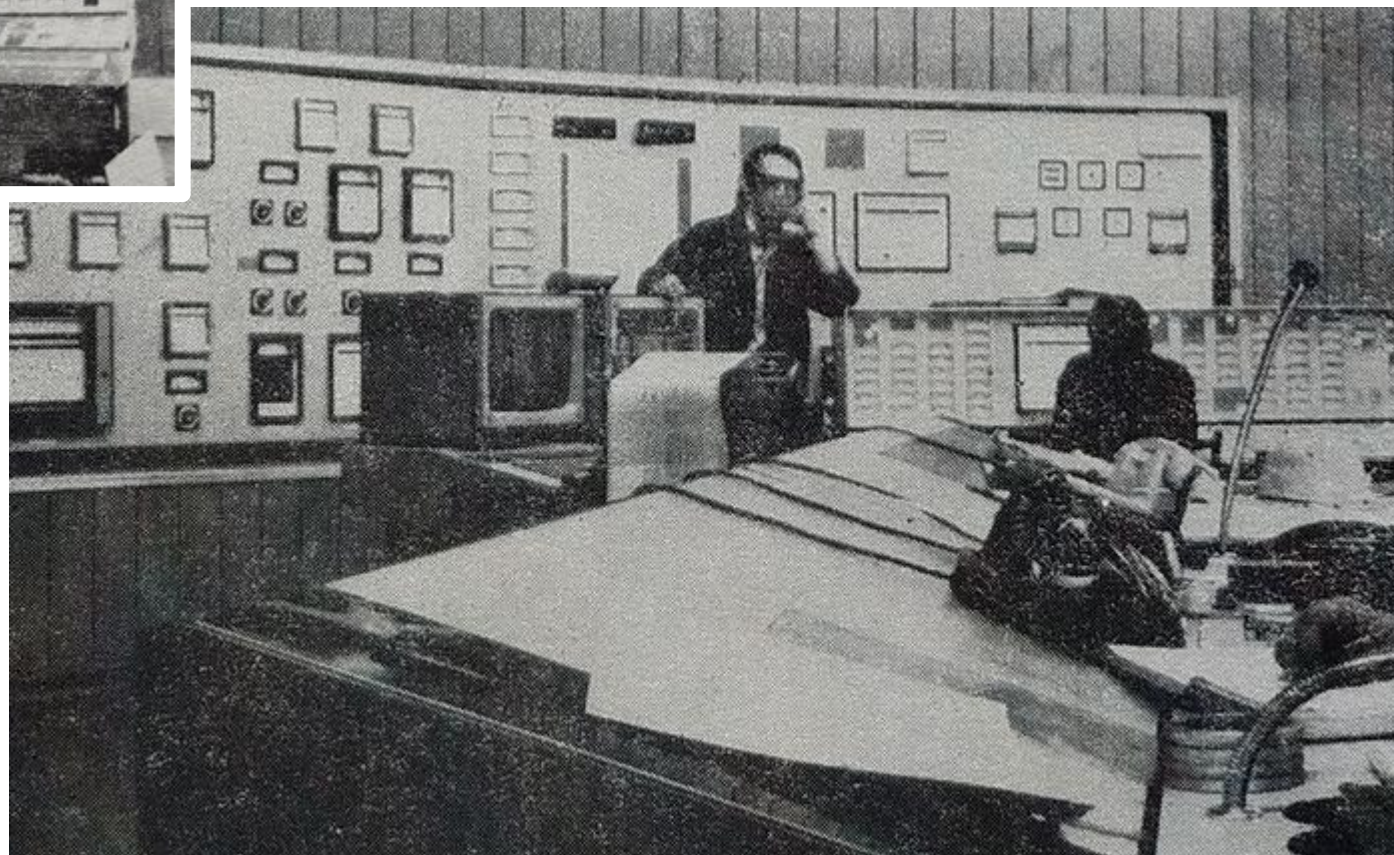
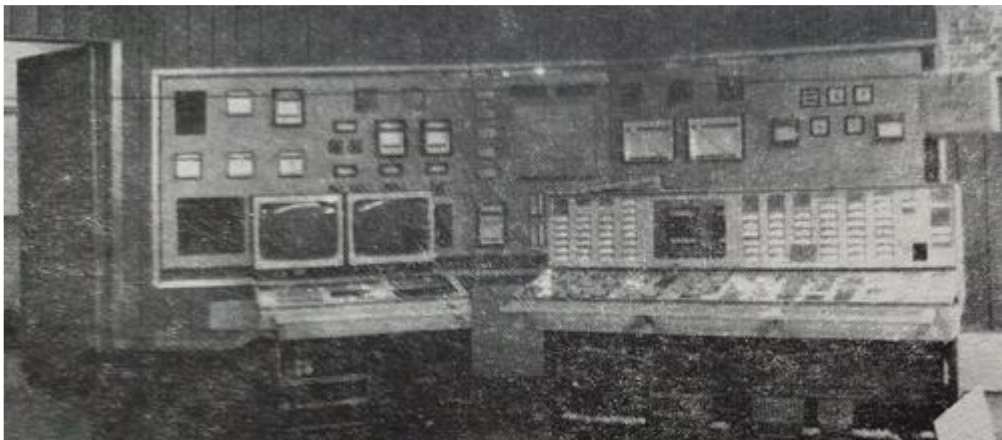
blok č. 1	..	31. října 1975
blok č. 2	..	25. března 1976
blok č. 3	..	15. srpna 1976
blok č. 4	..	25. listopadu 1976

DNE 25. LISTOPADU 1976 bylo v Dětmarovicích ukončeno komplexní vyzkoušení posledního 200 MW bloku č. 4 a tím zprovozněna celá projektovaná kapacita 800 MW výkonu. Společensky i hospodářsky je mimořádně cenné, že tento poslední blok byl předán provozovateli do zkušebního provozu o 5 dnů dříve před stanoveným původním vládním termínem.

Za dobu asi pěti let vyrostla na blátě a močálech nová elektrárna, která je uváděna do provozu v době, kdy el. energie je rozhodujícím činitelem v uskutečňování dalších hospodářských cílů budování socialismu v naší vlasti.

1975 Velín

Zdroj: Kronika výstavby Elektrárny Dětmarovice

Návštěvy ...

*Zdroj: Kronika výstavby
Elektrárny Dětmarovice*

Tragédie ...

1981

BILANČNÍ POHOTOVÝ VÝKON
BYL SPLNĚN NA 101,9 %.
PLÁN VÝROBY ELEKTRINY
BYL PŘEKROČEN O 108 136 MWh

V TOMTO ROCE VZNIK EL.
OBLOUKU, ZAPŘÍČINIL HAVÁRII
SPOLEČNÉ ROZVODNÝ VL. SPO-
TŘEBY 6 kV, PŘIČEMŽ DVA
PRACOVNÍCI UTPĚLI TĚŽKÉ
POPÁLENINY. JEDEN Z POSTIŽE-
NÝCH NA NÁSLEDKY POPÁLENIN
ZEMŘEL.

HAVÁRIE ROZVODNÝ PŘEKUSILA
DODÁVKU EL. ENERGIE DO SÍTĚ
A TEPLA DO ORLOVÉ
NA DVACET HODIN.

Úspěchy ...

1984

ENTO ROK BYLO DOSAŽENO PORUCHOVOSTI
4,34% Z DOSAŽITELNÉHO VÝKONU, COŽ JE
NEJNIŽŠÍ ZA CELOU DOBU PROVOZOVÁNÍ
ELEKTRÁRNÝ.

PRO ZABEZPEČENÍ PŘENOSU PLNEHO EL.
VÝKONU ZE ZÁVODU DO ROZVODNÉ SÍTĚ
BYL NAMONTOVÁN NA VB 1 SOVĚTSKÝ
TRANSFORMÁTOR A REKONSTRUOVÁNY
TRANSFORMÁTORY Č. 102 A 104.

DOSAŽENÁ MĚRNÁ SPOTŘEBA PALIVA
NA VÝROBU ELEKTRINY - 11,0012 GJ/MWh
JE NEJNIŽŠÍ ZA DOBU PROVOZOVÁNÍ EDĚ.
ROVNĚŽ BYLO SPÁLENO NEJVÍCE MĚNĚHOD-
NOTNÉHO PALIVA - KALŮ - CELKEM 260 563 t.

Modernizace ...

1985

P

PLÁN BILANČNÍHO POHOTOVÉHO VÝKONU BYL PŘEKROČEN O 12,47 MW. BYLO DOSAŽENO ZVRATU V OBLASTI EKONOMIE VÝROBY.

NA ZDOKONALENÍ ŘÍZENÍ SPALOVACÍHO PROCESU BYLY ZAVEDENY NA VŠECH BLOCÍCH K MĚŘENÍ O₂ VE SPALINÁCH SONDY WESTINGHOUSE A NA VŠECH BLOCÍCH BYLO INSTALOVÁNO KONTINUÁLNÍ ČISTĚNÍ KONDENZÁTORU. TOTO TECHNICKÉ OPATŘENÍ SE PŘÍZNIVĚ PROJEVILO NA SNÍŽENÍ MĚRNÉ SPOTŘEBY PALIVA - 363 gmp / kWh.

1988

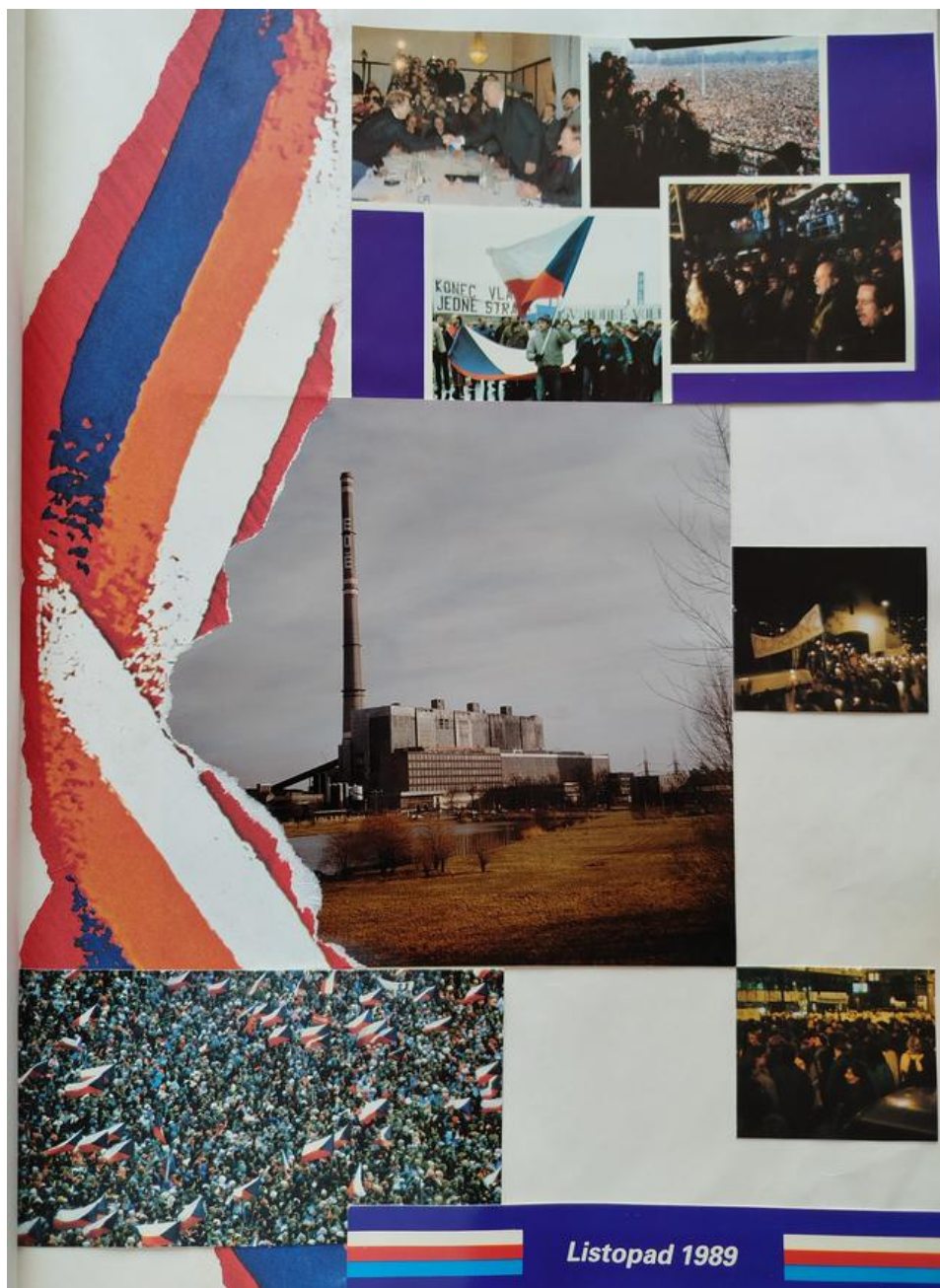
R

ROČNÍ LIMIT PORUCHOVOSTI BYL PODKROČEN O 28,33 MW A ČINIL 1,46 % DOSAŽITELNÉHO VÝKONU.

BILANČNÍ POHOTOVÝ VÝKON BYL PŘEKROČEN O 12,85 MW.

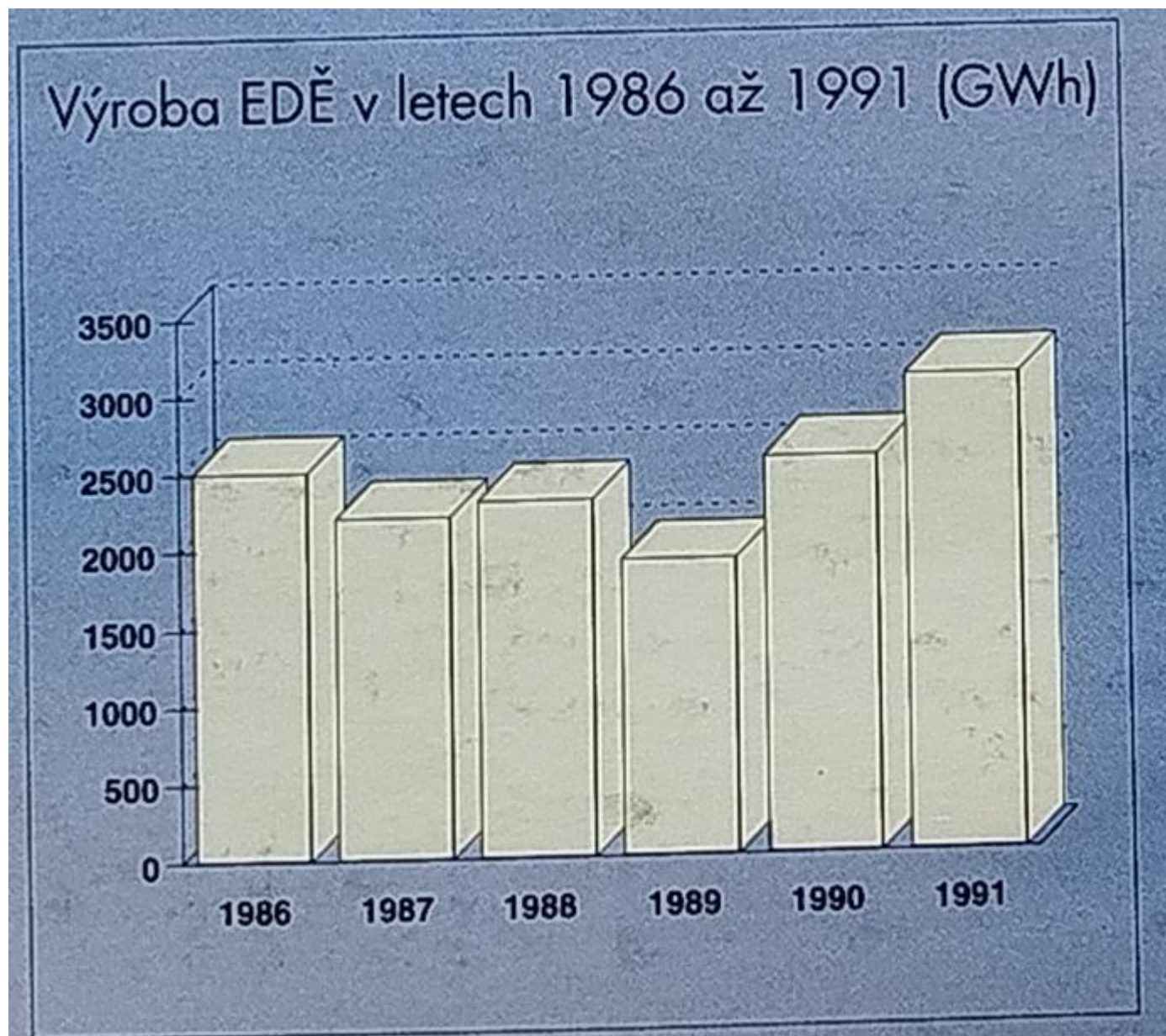
V OBLASTI EKOLOGIE BYLO REALIZOVANO NAKLÁDACÍ ZAŘÍZENÍ PRO VELKOKAPACITNÍ CISTERNY NA NÁHRADNÍ DOPRAVĚ POPÍLKU A TÍM ZVÝŠENO VYUŽITÍ JEMNÉHO POPÍLKU NA 74,9% PROSTŘEDNICTVÍM AGZ A OSTATNÍCH ODBĚRATELŮ.

... Změny

Zdroj: Kronika výstavby
Elektrárny Dětmarovice

Výroba ...

Zdroj: Kronika výstavby
Elektrárny Dětmorovice

1994 – 1997 DeNOx „1“

Postupná výměna práškových hořáků za nízkoemisní.

První výrazné snížení tvorby oxidů dusíku přímo v procesu hoření.

Nízkoemisní spalovací systém byl instalován na všech kotlích výrobních bloků.

Celý systém sestává z nových nízkoemisních hořáků, trysek dohořívacího vzduchu (trysek OFA) a nezbytných měřících a regulačních okruhů a orgánů.

1998 DeSO_x

Technologie odsíření na principu vypírky kyselých složek spalin pomocí zásadité vápencové suspenze za tvorby siřičitanů a hydrosiřičitanů vápenatých.

Odsiřovací zařízení provedeno jako dvoulinkové.

Spaliny ze všech výrobních bloků svedeny do propojovacího kouřovodu na vstupu do odsiřovacích jednotek, s možností propojení každého výrobního bloku na kterýkoliv z absorbérů.

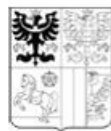
Nový „mokrý“ komín pro odvod spalin o výšce 269 m.

Emisní limit pro SO_x ve výši 500 mg/m³.

2005

Integrované povolení

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE
Odbor životního prostředí a zemědělství
28. října 117, 702 18 OSTRAVA

Č.j.:

915/2005/ŽPZ/MaD/0006

V Ostravě dne 19. srpna 2005

ROZHODNUTÍ

Krajského úřadu Moravskosleského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, ve věci vydání integrovaného povolení podle § 13 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů.

Výrok:

Krajský úřad Moravskosleského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“), jako věcně a místně příslušný správní úřad podle § 29 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a podle § 33 písm. a) zákona o integrované prevenci, po provedení správního řízení podle zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl takto:

Právnícké osobě ČEZ, a.s., se sídlem Duhová 2/1444, 140 53 Praha 4, IČ 45274649, se vydává

integrované povolení

podle § 13 odst. 3 zákona o integrované prevenci.

Identifikační údaje zařízení :

Název: Elektrárna Dětmárovice, zařízení pro výrobu elektrické energie a tepla

Provozovatel: ČEZ, a.s., Duhová 2/1444, 140 53 Praha 4
IČ 45274649

Umístění zařízení: ČEZ, a. s., Elektrárna Dětmárovice, Dětmárovice č.p. 1202

Kategorie zařízení: 1.1. Spalovací zařízení o tepelném příkonu větším než 50 MW

Umístění: Kraj: Moravskosleský
Obec: Dětmárovice
Katastrální území: Dětmárovice

j.: 915/2005/ŽPZ/MaD/0006

Strana 3/20

II.

rajský úřad stanovuje dle § 13 odst. 3 písm. d), odst. 4 a odst. 5 zákona o integrované prevenci

závazné podmínky provozu zařízení,

to :

Emisní limity dle § 14 odst. 1 a 3 zákona o integrované prevenci

1.1. Ovzduší

Emisní zdroj	Látka nebo ukazatel	*Emisní limit [mg/m ³]
Granulační kotle K1, K2, K3, K4	Tuhé znečišťující látky (TZL)	100
	Oxid siřičitý (SO ₂)	500
	Oxidy dusíku (NO _x)	650
	Oxid uhelnatý (CO)	250
Najížděcí kotelna 2 kotle OB 16	Tuhé znečišťující látky (TZL)	100
	Oxid siřičitý (SO ₂)	1700
	Oxidy dusíku (NO _x)	450
	Oxid uhelnatý (CO)	175

Emisní limity jsou vztaženy na normální stavové podmínky (101,325 kPa, 293,15 K), suchý plyn, referenční obsah kyslíku 6%.

*Emisní limity platí pro ustálené podmínky provozu.

1.2. Voda

1.2.1. Pro vypouštění z čerpací stanice I. pásma (dále jen „ČS I. pásma“) do vod povrchových, vodního toku Dětmárovická Mlýnska v ř. km 0,460, číslo hydrogeologického pořadí 2-03-03-071

ukazatel	hodnoty „p“	hodnoty „m“	bilanční hodnoty	
	mg.l ⁻¹	mg.l ⁻¹	g.s ⁻¹	t.rok ⁻¹
CHSK _{Cr}	40	50	0,596	18,79
NL	35	70	0,521	16,45
RAS	1 500	1 700	22,35	705,0
SO ₄ ²⁻	420	500	6,26	197,40
Cl ⁻	600	1 000	8,94	282,0
NEL	0,20	0,60	0,003	0,094
pH	6 až 9			

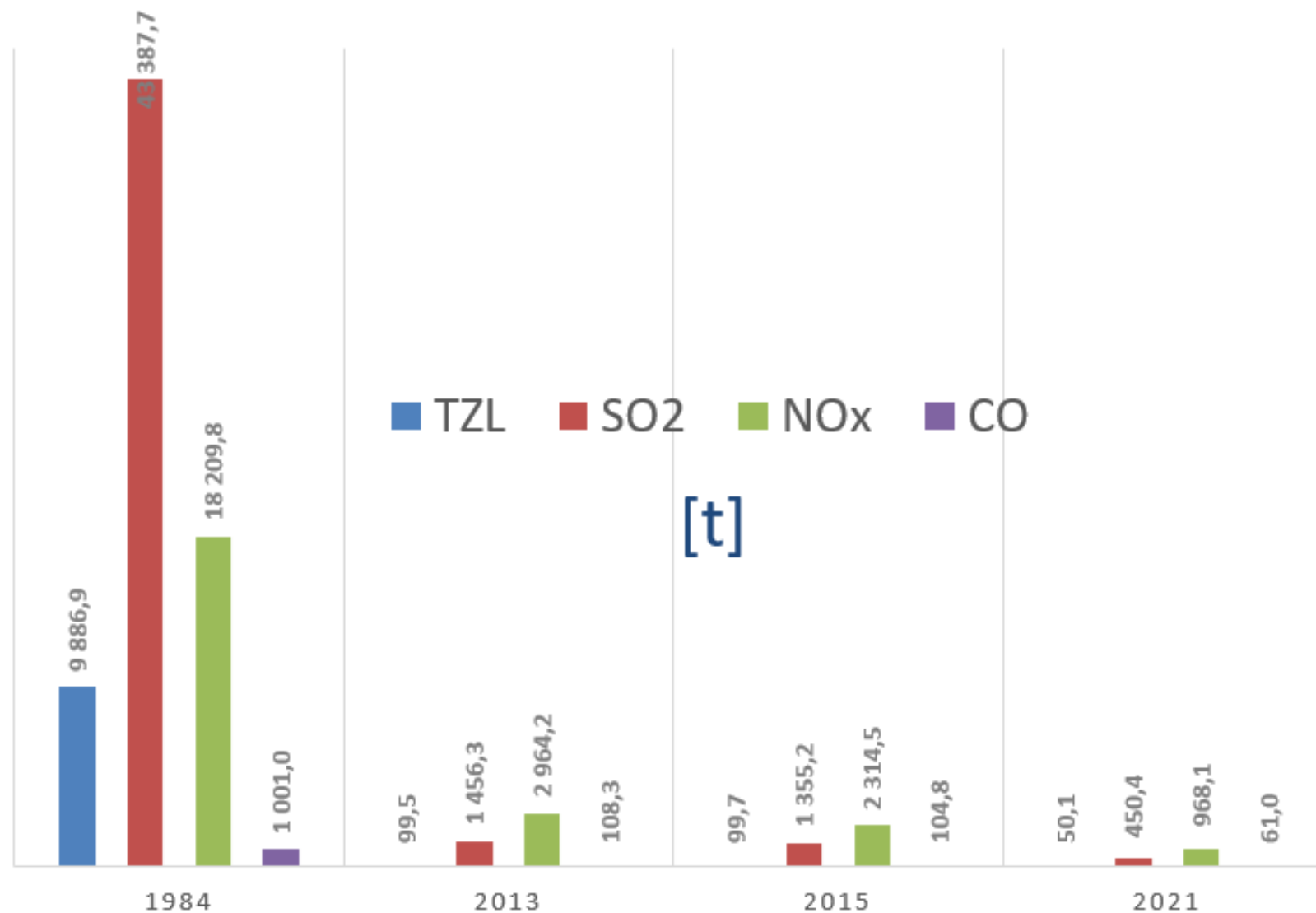
2014, 2015 DeNO_x „2“

Realizace primárních a sekundárních opatření ke snížení emisí NO_x na kotlích K3 a K4.

Snížení emisí NO_x využitím technologie SCR.

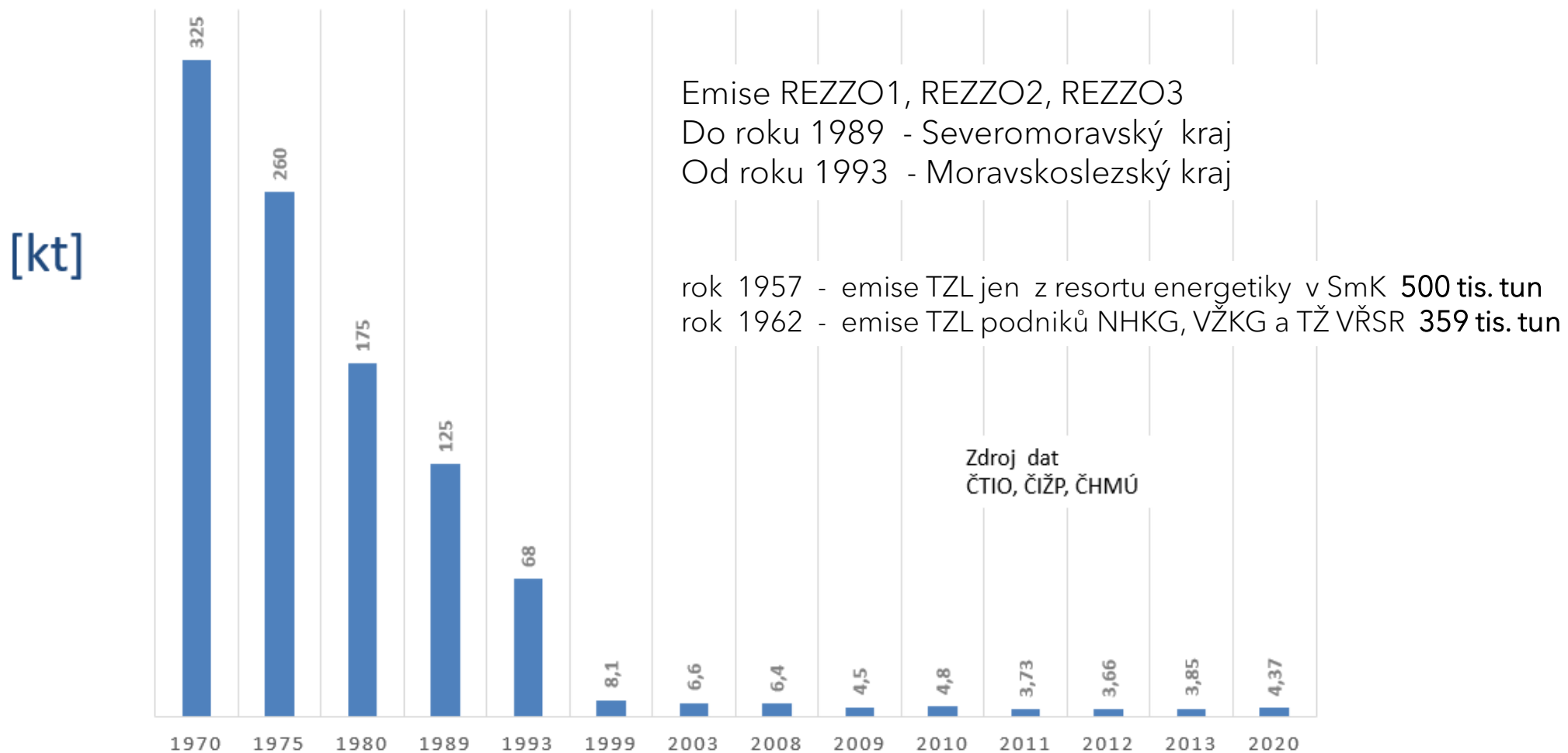
Emisní limit pro NO_x snížen na hodnotu 200 mg/m³.

Emise EDĚ

Emise region

Emise TZL ze stacionárních zdrojů v SmK a MSK

Zajímavost

z interních publikací ČTIO

Třinecké železárny

- v ocelárně byl uveden do provozu ústřední hadicový filtr na čištění spalin od všech pecí. Kromě snížení emise prachu o cca 1 500 t/r přinese toto opatření ekonomický efekt ve využití zachyceného prachu při výrobě a zpracování polet.

2017 Požár

Dne 28. 7. 2017 vypukl v budově odsíření požár z důvodu zahoření jednoho ze dvou absorbérů systému mokré metody odsíření spalin.

Na zařízení probíhala plánovaná rekonstrukce a k zahoření došlo v důsledků demontážních prací, které na základě komplexní dodávky prováděla externí firma.

Požár postupně zasáhl celý vnitřní prostor absorbéru a otevřenými průlezy i část budovy absorbérů.

Provoz elektrárny byl obnoven až v roce 2018.

2017 Požár

2019 První rána

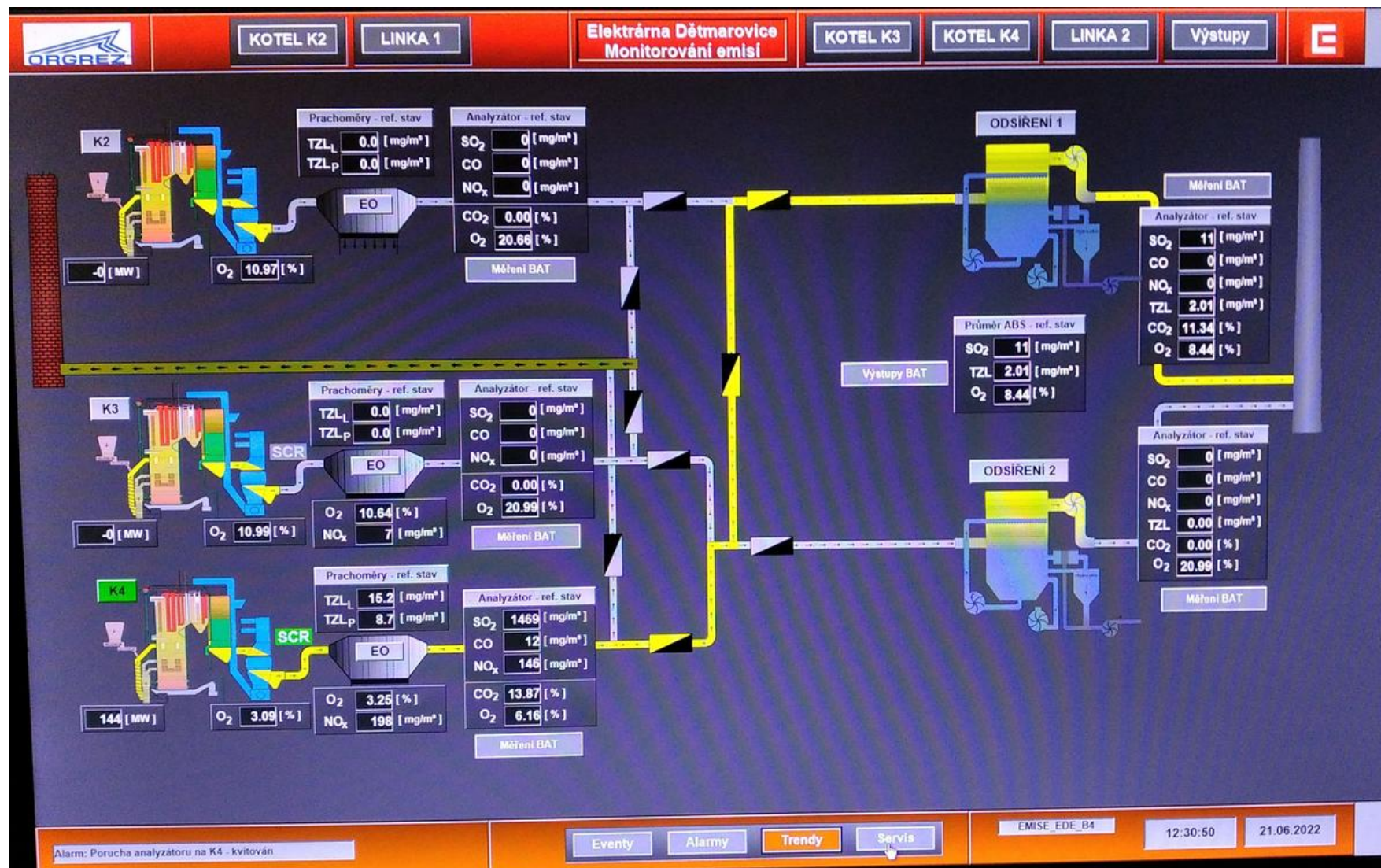
Provoz kotle K1 trvale ukončen k 31. 12. 2019.

Tepelný příkon 550,274 MWt.

Tepelný výkon 501,3 MWt.

Elektrický výkon zdroje se snížil z 800 MW na 600 MW.

2022 Provozní stav

2025 Konec spalování uhlí

Dne 14. 3. 2025 byl ukončen provoz výrobních uhelných bloků.

Byly zahájeny ukončovací činnosti (čištění technologie, likvidace/odvoz paliv, produktů po spalování, provozních medií a medií pro úpravu emisí).

Ekologizace

2005 - Emisní limity z prvního znění integrovaného povolení

Emisní zdroj	Látka nebo ukazatel	*Emisní limit [mg/m ³]
Granulační kotle K1, K2, K3, K4	Tuhé znečišťující látky (TZL)	100
	Oxid siřičitý (SO ₂)	500
	Oxidy dusíku (NO _x)	650
	Oxid uhelnatý (CO)	250

2025 - Emisní limity z posledního znění integrovaného povolení (29. změna)

Stacionární zdroj	Znečišťující látka	Emisní limit *)	Přípustná procenta překročení emisního limitu			Poznámka
			měsíční	denní	půlhodinová	
Kotel K 3 Kotel K 4	TZL	8 mg/m ³	175,00	175,00	500,00	1), 2)
	SO ₂	130 mg/m ³	153,84	157,69	307,69	
	NO _x	150 mg/m ³	133,33	133,33	266,66	
	CO	200 mg/m ³	-	-	-	3)
	NH ₃	10 mg/m ³	-	-	-	1), 4)
	HCl	7 mg/m ³	-	-	-	
	HF	7 mg/m ³	-	-	-	
	Hg	4 µg/m ³	-	-	-	

1970	Rozhodnutí o stavbě velkého zdroje elektrické energie na Severní Moravě v obci Dětmarovice
1971	Zahájení výstavby
1975	Uvedení prvního výrobního bloku do provozu
1976	Uvedení všech výrobních bloků do provozu
2019	Ukončení provozu VB1
2025	Ukončení provozu VB2, VB3, VB4

Provozovatelé

Ostravsko-karvinské elektrárny, n. p.

ČEZ s.p.

ČEZ, a. s.

Elektrárna Dětmarovice, a.s.

ČEZ, a. s.

Konec výroby silové elektřiny v Dětmarovicích ?

První malý modulární reaktor v Česku by mohl vzniknout v Moravskoslezském kraji. Stavět by se mohl začít roku 2035, vybírá se nejvhodnější místo. Jedním z uvažovaných míst jsou Dětmarovice na Karvinsku, kde donedávna stála uhelná elektrárna.

Zdroj: Karel Havlíček, ministr průmyslu a obchodu, konference Strojírenství Ostrava 2026

Energetická společnost ČEZ vytipovala pro stavbu malých modulárních reaktorů další dvě lokality. Vzniknout mají v Dětmarovicích na Karvinsku a v Tušimicích na Chomutovsku.

Zdroj: Denik.cz, 2023

***Osobní poděkování
Ing. Karlu Šponarovi
za poskytnutí
podkladů a
informací, bez
kterých by tato
prezentace nikdy
nevznikla.***

*Ing. Radomír Štěřba
sterba@atlas.cz*